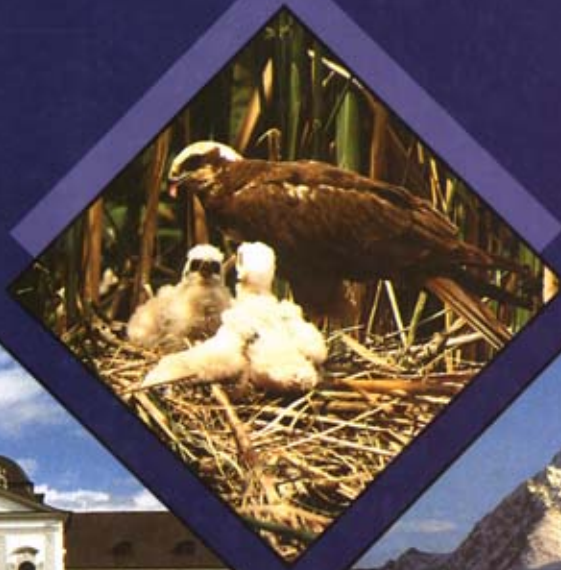

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1997**

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1997**

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

Predslov

*Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.
Čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky.*

Uvedený článok Ústavy Slovenskej republiky a plánované zosúladovanie práva Slovenskej republiky s právom Európskej únie, v tomto prípade so smernicou jej Rady č.90/313 zo 7. júna 1990 o voľnom prístupe k informáciám o životnom prostredí, viedli v roku 1997 Ministerstvo životného prostredia SR, ako prvý štát v strednej a východnej Európe, k vypracovaniu **návrhu zákona o prístupe k informáciám o životnom prostredí**. I keď zákon by mal nadobudnúť účinnosť až 1. septembra 1998, Ministerstvo životného prostredia SR, tak ako v predchádzajúcich rokoch, považuje za potrebné a samozrejme zverejňovať každoročne súhrnné informácie o stave životného prostredia na Slovensku, o jeho zložkách, o činnostiach a subjektoch, ktoré ich ohrozujú, ale aj o opatreniach prijatých na ich ochranu a zlepšenie.

Každé pozretie sa späť môže poučiť a zároveň viesť k vyvarovaniu sa chýb v budúcnosti, k ďalšiemu odstraňovaniu zistených nedostatkov. A tých je v životnom prostredí Slovenska z minulosti ešte stále dosť, i keď viaceré ciele vytýčené v **Programovom vyhlásení vlády SR** z januára 1995 sa podarilo za tri roky dosiahnuť.

Prioritou v roku 1997 naďalej bolo **znižovanie miery zaťaženia životného prostredia v najzávažnejších ukazovateľoch**, čo dokazujú výsledky monitoringu ovzdušia, vôd, pôdy a v odpadovom hospodárstve, uvádzané aj v tejto správe. Sústavné vytváranie koncepčných, právnych, ekonomických a organizačných podmienok a systematické zabezpečenie úloh prijatej dlhodobej **Stratégie štátnej environmentálnej politiky** možno považovať za základný predpoklad pre ďalšie zlepšovanie životného prostredia na Slovensku.

V roku 1997 sme sa pritom nevyhli vrtochom prírody, možno už spôsobenými klimatickými zmenami, i keď neboli také kruté ako napríklad v Českej republike a Poľskej republike. **Škody na majetku spôsobené privalovými vodami** na Záhorí, Kysuciach, Orave, Liptove a v okolí Torysy, kým v južných povodiach (Hrona, Ipľa, Slanej, Bodvy) sa zaznamenali výrazne malé priemerné denné prietoky, svedčia o značne rozkolísanom rozdelení zrážok v povodiach, vyzývajú k značnej ostražitosti a k opatreniam za zvýšenie ekologickej stability lesných komplexov ako hlavných regulátorov vodného režimu v krajine. Okrem toho v roku 1997 **prítieklo na územie Slovenska o 1 027 mil. m³ viac vody** ako v roku 1996, ktorá mohla spôsobiť nemalé starosti najmä v slovenskom i maďarskom Podunajsju, nebyť vodného diela Gabčíkovo. Sprievodným znakom povodní je aj znečistenie studní a zhoršenie bilancie pitnej vody, napriek tomu, že sa podarilo **znížiť množstvo škodlivín** vypúšťaných do vodných tokov o 20 % a zvýšiť objem čistených odpadových vôd na 799 588,513 tis.m³.r⁻¹.

I keď dĺžka vodovodnej siete bez prípojok dosiahla 22 040 km, kanalizačnej siete 5 940 km a počet čistiarní odpadových vôd stúpol na 296, problémy dostatku a kvality vody ostávajú prioritou aj v nasledujúcom období. S tým priamo súvisí **potreba ďalšieho znižovania znečisťovania ovzdušia** pri dodržiavaní princípu "znečisťovateľ platí", **minimalizácie a účinného zneškodňovania odpadov a ich využívania ako druhotných surovín** podľa osobitnej vládnej koncepcie práve z roku 1997. Okrem toho preventívne môže pôsobiť hlavne **budovanie sústavy chránených území a zlepšenie starostlivosti o ekosystémy** v nich, **zvyšovanie ekologickej stability krajiny** s najväčším vplyvom na vodný režim, ozeleňovanie jej zdevastovaných častí, **realizácia protieróznych opatrení**, sprísnenie kontroly v **ochrane lesov** a výrazné **ozdravenie lesných porastov**, osobitne vo flyšovom pásme, kde malé vodné toky môžu pri výdatnejších zrážkach spôsobiť veľké problémy. V neposlednej miere ide o **geologický prieskum**, zameraný nielen na získavanie zdrojov podzemných vôd, ale aj na overovanie stability horninového podložia v týchto oblastiach náchylných na zosuvy a iné svahové deformácie.

Správa o stave životného prostredia v roku 1997 zodpovedá mnohé otázky o rôznych sektoroch starostlivosti o životné prostredie. Spolu s predchádzajúcimi ročnými správami, vydávanými MŽP SR od roku 1992/1993, už umožňuje sledovať a hodnotiť aj dlhodobjší **vývoj životného prostredia na Slovensku**, ktorý jednoznačne smeruje k jeho zlepšeniu. Možno to považovať tiež za **výsledok systematickej práce a úsilia mnohých pracovníkov** nielen rezortu životného prostredia, ale aj iných partnerských rezortov, odborov životného prostredia krajských úradov a okresných úradov, samospráv viacerých miest a obcí, vedeckých a odborných inštitúcií, environmentálne zameraných združení občanov, niektorých podnikov a ďalších podnikateľských subjektov, ktorým stav životného prostredia neostal ľahostajný, alebo ich k tomu dovedla **účinnosť environmentálneho práva** na Slovensku. Zároveň ide o prostriedky vynakladané na zlepšenie životného prostredia zo **Štátneho fondu životného prostredia** a o školskú a mimoškolskú environmentálnu výchovu, ktorá by sa mala rozvíjať podľa **Koncepcie environmentálnej výchovy a vzdelávania**, schválenej vládou SR v roku 1997.

Aké budú výsledky nášho snaženia, ukážu v porovnaní s inými štátmi sveta, najmä **ukazovatele trvalo udržateľného rozvoja** vyplývajúce z **Agendy 21**, ktorých uplatňovanie vláda SR zaviedla tiež v roku 1997. V prvom rade sa to však musí ukázať na **zlepšovaní zdravia a predĺžení priemerného veku občanov**, na **čistote a vzhľade našich miest a obcí**, na **dostatku kvalitnej vody**, na **nezávadnosti ovzdušia**, na **úrodnosti pôdy** a **ekologickej stabilite lesov**, na **zachovaní biodiverzity našej krásnej, bohatej a rozmanitej krajiny**.

Ing. Jozef ZLOCHA
minister životného prostredia
Slovenskej republiky